

15. Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile sosyal ve akademik yeterlik algıları arasındaki ilişkilerin İncelenmesi¹

İsmail Eray DURSUN²

İsmail ATAÇ³

Serkan YÜKSEL⁴

APA: Dursun, İ. E. & Ataç, İ. & Yüksel, S. (2024). Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile sosyal ve akademik yeterlik algıları arasındaki ilişkilerin İncelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (40), 253-264. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1502190>.

Öz

Araştırmada lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile sosyal ve akademik yeterlik algı düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda 2023-2024 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Kadıköy ve Silivri ilçelerinde okuyan ve uygun örnekleme yöntemi ile 578 lise öğrencisine ulaşılmıştır. Veriler “Ergenler için Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği” ve “Ergenler için Yeterlik Algısı Ölçeği” uygulanarak elde edilmiştir. İlişkisel tarama modeline göre yürütölen araştırmada verilerin analizinde parametrik analizlerden Pearson korelasyon katsayısı ve regresyon analizleri kullanılmıştır. Bulgulara göre öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile akademik yeterlik algıları arasında negatif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri öğrencilerin akademik yeterlik algıları üzerindeki toplam varyansın yaklaşık %7’sini açıklamaktadır. Bu bulgular ışığında, eğitim kurumları ve aileler, öğrencilerin akademik öz yeterliklerini artırmaya ve sosyal medya kullanımını kontrol

- ¹ **Beyan (Tez/ Bildiri):** Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.
Etik İzni: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Etik Komisyonu tarafından 16.02.2024 tarihli, 2024/01 sayılı kararla etik izni verilmiştir.
Kaynak: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Benzerlik Raporu: Alındı – Turnitin, Oran: %20
Etik Şikayeti: editor@rumelide.com
Makale Türü: Araştırma makalesi, **Makale Kayıt Tarihi:** 23.03.2024-**Kabul Tarihi:** 20.06.2024-**Yayın Tarihi:** 21.06.2024; **DOI:** 10.29000/rumelide.1502190
Hakem Değerlendirmesi: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
- ² Doktora Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Bölümü / Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılık Düzeyleri ile Sosyal ve Akademik Yeterlik Algıları Arasındaki İlişkiler, İstanbul Sabahattin Zaim University, Institute of PostGraduate, Education Management Department (İstanbul, Türkiye), ismail.eray.dursun@gmail.com, **ORCID ID:** <https://orcid.org/0000-0002-6420-7487> **ROR ID:** <https://ror.org/ooxvwpq40>; **ISNI:** 0000 0004 0454 9308,
- ³ Doktora Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Bölümü / Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılık Düzeyleri ile Sosyal ve Akademik Yeterlik Algıları Arasındaki İlişkiler, İstanbul Sabahattin Zaim University, Institute of PostGraduate, Education Management Department (İstanbul, Türkiye), atacismail10@gmail.com, **ORCID ID:** <https://orcid.org/0000-0002-4676-9814> **ROR ID:** <https://ror.org/ooxvwpq40>; **ISNI:** 0000 0004 0454 9308,
- ⁴ Doktora Öğrencisi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Bölümü / Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılık Düzeyleri ile Sosyal ve Akademik Yeterlik Algıları Arasındaki İlişkiler, İstanbul Sabahattin Zaim University, Institute of PostGraduate, Education Management Department (İstanbul, Türkiye), srknyuksel@outlook.com, **ORCID ID:** <https://orcid.org/0000-0001-8087-8478> **ROR ID:** <https://ror.org/ooxvwpq40>; **ISNI:** 0000 0004 0454 9308,

etmeye yönelik önlemler alınmalıdır. Öğrencilere, kendilerine güvenmeleri ve akademik başarılarına olan inançlarını artırmaları konusunda destek sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: sosyal medya, bağımlılık, akademik yeterlik algısı, sosyal yeterlik algısı

Relationships Between High School Students' Social Media Addiction Levels and Their Perceptions of Social and Academic Competence⁵

Abstract

The aim of the study was to determine the relationship between high school students' social media addiction levels and their social and academic competence perception levels. In this direction, 578 high school students studying in Kadıköy and Silivri districts of Istanbul province in the 2023-2024 academic year were reached by convenient sampling method. Data were obtained by applying the "Social Media Addiction Scale for Adolescents" and "Perception of Efficacy Scale for Adolescents". Pearson correlation coefficient and regression analyses were used to analyze the data in the study conducted according to the correlational survey model. According to the findings, it was revealed that there was a negative and low-level significant relationship between students' social media addiction levels and their perceptions of academic efficacy. In addition, students' social media addiction levels explain approximately 7% of the total variance in students' perceptions of academic efficacy. In light of these findings, educational institutions and families should take measures to increase students' academic self-efficacy and control social media use. Students should be provided with support to increase their self-confidence and belief in their academic success.

Keywords: social media, dependence, academic proficiency, social competence

Giriş

Sosyal medya bağımlılığı, önemli sosyal ve pratik sonuçları sebebiyle; etkileri eğitimden profesyonel hayata kadar hayatın çeşitli alanlarında hissedilen ve bu sebeple de birçok alanda (Bilgin, 2018; Demirel, 2023; Güler, vd., 2020; Savcı & Aysan, 2017; Yılmazsoy & Kahraman, 2017) sıklıkla incelenen ve araştırılan bir olgudur. Genel anlamda sosyal medya bağımlılığı, sosyal medyayı aşırı kullanma ve bu durumun diğer etkinliklerin pahasına kompulsif bir kullanıma yol açması şeklinde tanımlanabilir (Zivnuska, vd., 2019). Tanımda da üzerinde durulduğu gibi diğer etkinliklerin pahasına bu tip bir zorlayıcı davranışın özellikle ergenler üzerinde geleceğe dönük birçok olumsuz durum ortaya çıkarması beklenebilir. Bu bağlamda hayatlarını yeni yeni şekillendirmeye başlayan lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin tespit edilmesinin ve bu bağımlılığın sosyal ve akademik yeterlik algıları

⁵ **Statement (Thesis / Paper):** It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation process of this study and all the studies utilised are indicated in the bibliography.

Conflict of Interest: No conflict of interest is declared.

Funding: No external funding was used to support this research.

Copyright & Licence: The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

Ethics Statement: Ethical permission was granted by İstanbul Sabahattin Zaim University Ethics Commission with the decision dated 16.02.2024 and numbered 2024/01..

Source: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies used are stated in the bibliography.

Similarity Report: Received - Turnitin, Rate: 20

Ethics Complaint: editor@rumelide.com

Article Type: Research article, **Article Registration Date:** 23.03.2024-**Acceptance Date:** 20.06.2024-

Publication Date: 21.06.2024; DOI: 10.29000/rumelide.1502190

Peer Review: Two External Referees / Double Blind

ile ilişkisinin belirlenmesinin söz konusu bağımlılığın farklı yönlerinin fark edilmesine imkân sağlayabilme potansiyelinden dolayı değerli olduğu düşünülmektedir.

Günümüzde yeni medya araçları sayesinde çevrimiçi iletişim daha çok tercih edilir bir hal almıştır. Bu araçların küresellik, etkileşim gibi özellikleri sayesinde insanlar küresel ağlara çevrimiçi bağlanarak ileti alışverişinde bulunabilmekte (Tutgun Ünal, 2020) ve bunun sonucunda da sosyal medya günlük hayatımızın hemen her alanına etki eden bir platforma dönüşmektedir (Ergen & Akacan, 2021). Nitekim günümüzün en popüler iletişim araçları olarak artık sosyal ağlar kullanılmaktadır. İnsanlar günlük hayatlarındaki ilişkilerini aynı ortamda bulunmadıklarında bile bu ağlar üzerinden devam ettirmektedirler. Bu durum sosyal ağların neden bu kadar yoğun bir şekilde kullanıldıklarını açıklar niteliktedir (Tutgun Ünal, 2015). Ağustos 2022 TÜİK verilerine göre, 2022 yılında hanelerin %94,1 evden internete erişim sağlamaktadır. Yine aynı rapor doğrultusunda internet kullanım oranı %85, interneti düzenli kullanan bireylerin oranı ise 2022 yılının ilk üç ayında %82,7 olarak tespit edilmiştir. En fazla kullanılan sosyal medya ve mesajlaşma uygulamalarına bakıldığında ise %82 ile WhatsApp, %67,2 ile YouTube ve %87,6 Instagram göze çarpmaktadır (TÜİK, 2022).

Teknolojinin ve internetin kullanımının gelişmesi ile birlikte iletişim teknolojilerinde de hızlı bir değişim yaşanmaktadır. Şüphesiz bu değişim insanların iletişim kurma alışkanlıklarını da etkilemektedir (Aydın, 2016). Günlük yaşantımızda iletişim kurmada güçlük çekeceğimiz sanatçı, bürokrat gibi kişilere sosyal medya üzerinden yorum yapmamız, mesaj yazabiliyor olabilmemiz iletişim alışkanlıklarımızın değiştiğinin göstergelerindedir. Sosyal medya kullanımının alışkanlık haline gelerek günlük hayatımızın bir parçası olması araştırmacıların aşırı sosyal medya kullanımı konusunu gündeme getirmelerine sebep olmuştur (Tutgun Ünal, 2015). Bireylerin bir konuya, olaya ya da bir araca haddinden fazla, bireyin günlük yaşamını etkileyecek boyutta zaman ayırması veya bağıllık göstermesi bir bağımlılık türü olarak nitelendirilebilmektedir (Aktan, 2018). Sosyal medya bağımlılığı kişinin özel, iş, akademik ve sosyal hayat gibi pek çok alanında çatışma, meşguliyet, duygu durumunu düzenleme gibi sorunlara yol açan psikolojik bir durumdur (Tutgun Ünal, 2015) ve sosyal medya bağımlılığı tıpkı madde bağımlılığı gibi zihinsel, davranışsal ve ruhsal bağımlılık semptomlarını kapsamaktadır (Kuss & Griffiths, 2011). Bu bağlamda da sosyal medya bağımlılığının bireyin çeşitli yeterlik algılarını etkileyebileceği düşünülmektedir.

Bir işi yapmak için gereken güç olarak nitelendirilebilen yeterlilik kavramı hem sosyal hayatta hem de eğitim alanında karşımıza sıkça çıkan bir kavramdır. Yeterlik, bireyin neleri yapabileceği konusundaki algısıdır. Ancak birey bu algıyı oluştururken kendisini başkalarından bağımsız bir şekilde değerlendirmelidir. Yani birey kendisine “Diğerleri benden daha mı iyi?” diye sormak yerine “Bunu yapabilir miyim” diye sormalı ve böylelikle de kendisinin farkında olmalıdır (Sayın & Takıl, 2017). Akademik yeterlik öğrencilerin akademik performanslarının ötesinde olmakla birlikte genellikle öğretmenler tarafından verilen ödevler ve yapılan sınavlarla ölçülmektedir. Akademik yeterlik algısı denildiğinde ise bireyin kendisini o konuda nasıl bulduğunun anlaşılması gerektiği öne çıkmaktadır. (Özer vd., 2016). Araştırmamızın bir diğer değişkeni olan ve farklı bilim dalları (eğitim, psikoloji, endüstriyel psikoloji) tarafından mercek altına alınan sosyal yeterlik kavramı ise tanımlanması zor bir kavramdır. Sosyal yeterlilik, Han & Kemple (2006)’a göre hem yaşlılar arasında hem de yetişkinler ile geçerli ve yetkili bir iletişime geçip bu iletişimi sürdürürebilmek için sahip olunması gereken becerilerdir. Sosyal yeterliği gelişmiş bir bireyin toplumun diğer fertleri ile etkileşim kurabilecek kadar yeterli olması beklenmektedir (Bakioğlu, 2019). Sosyal yeterlik algısı denildiğinde yine bireyin bu konuda kendi yeterliğine ilişkin algısı önem kazanmaktadır.

Sosyal medya bağımlılığının diğer bağımlılık türlerinde olduğu gibi pek çok soruna neden olduğu düşünülmektedir. Ergenlerin sosyal medya bağımlılığı farklı değişkenlerle birlikte incelenmiştir. Sosyal medya bağımlılığının duygusal zekâ düzeyi (Ergen & Akacan, 2021), siber zorbalık ve sosyal medya bozuklukları (Bolat & Korkmaz, 2021), sosyal ortamlarda gelişmeleri kaçırma korkusu ve yaşamın anlamı (Koçak & Traş, 2021), iletişim becerileri (İliş & Gülbahçe, 2019) gibi değişkenlerle ilişkisi araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Tüm bu gözlemler ışığında lise öğrencileri bağlamında sosyal medya bağımlılığının ergenlerin akademik ve sosyal yeterlik algıları ile ilişkisinin tespit edilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle araştırmanın problem cümlesi “lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile akademik ve sosyal yeterlik algıları arasında nasıl bir ilişki vardır?” şeklinde belirlenmiştir. Çalışmamızın sonuçlarının okul rehberlik hizmetleri, öğretmenler, veliler için değerli olacağı ve bu kesimlerin bilinçli karar vermelerine olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada kendi değerlendirmelerine göre lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile sosyal ve akademik yeterlik algı düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapıldığından nicel araştırma yöntemlerinden biri olan “ilişkisel tarama” desenine göre gerçekleştirilmiştir. İlişkisel desenler, korelasyonel istatistik yöntemleri aracılığıyla iki veya daha fazla değişkenin ilişki derecesinin ölçüldüğü nicel araştırma süreçleridir (Creswell, 2020).

Araştırmanın Örnekleme

Araştırmamızın örneklemini 2023-2024 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Silivri ve Kadıköy ilçelerinde öğrenim gören 578 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem, hedef evrene ilişkin genelleme yapabilmek adına belirlenen hedef evrenin bir alt grubu olarak tanımlanabilir (Creswell, 2020). Örneklem seçiminde “uygun örnekleme yöntemi” yöntemi kullanılmıştır. Olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan “uygun örnekleme yöntemi” araştırmacının katılımcıları belirlerken katılımcıların çalışmaya uygunluğunu ve istekliliğini göz önünde bulundurduğu (Creswell, 2020) ve araştırmacının hedeflediği örneklem büyüklüğünü elde edinceye kadar katılımcı seçmeye devam ettiği bir örneklem yöntemidir (Yıldırım, 2021). Bu bağlamda Silivri ve Kadıköy’de en az 400 lise öğrencisine ulaşılması amaçlanmış ve planlanan katılımcı sayısının üstünde bir katılımı veri toplama işlemi sonlandırılmıştır. Ayrıca uygun örnekleme yöntemi en az zamanda ve en az maliyetle bilgi toplanması tercih edildiğinde kullanılan bir örnekleme yöntemi (Demir, 2020; Yıldırım, 2021) olduğundan örneklemin belirlenmesinde tercih edilmiştir. Araştırmanın örneklemine ilişkin veriler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Demografik Veriler

Demografik Özellikler	n	%	
Cinsiyet	Kız	403	69.7
	Erkek	175	30.3
Sınıf	9. Sınıf	189	32.7
	10. Sınıf	136	23.5
	11. Sınıf	145	25.1
	12. Sınıf	108	18.7
Okul Türü	Meslek Lisesi	112	19.4

Anadolu Lisesi	224	38.8
İmam-Hatip Lisesi	242	41.9

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan 578 öğrencinin %69.7'si kız ve %30.3'ü erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Ayrıca öğrencilerin %32.7'sinin 9. sınıfta, %23.5'inin 10. sınıfta, %25.1'inin 11. sınıfta ve %18.7'sinin 12. sınıfta okudukları görülmektedir. Yine örneklemimizin %41.9'unun İmam Hatip Lisesinde, %38,8'inin Anadolu Lisesinde ve %19.4'ünün Meslek Lisesinde öğrenimlerine devam ettikleri anlaşılmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplamak amacıyla "Kişisel Bilgi Formu", "Ergenler için Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği" ve "Ergenler için Yeterlik Algısı Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeklerin uygulanması için İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Etik Kurulundan (Sayı: 2400010787) ve İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğünden (Sayı: 95694334) ihtiyaç duyulan izin alınmıştır.

Ergenler için Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği:

Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerini belirlemek amacıyla Özgenel ve ark., (2019) tarafından geliştirilen "Ergenler için Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. Ergenler için Sosyal medya Bağımlılığı Ölçeği 9 maddeden oluşmakta ve ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Ölçek, alt boyutlara ayrılmamaktadır ve beşli Likert tipi bir derecelendirme sistemine sahiptir. Özgenel ve ark. (2019) tarafından ölçeğin Cronbach's Alpha katsayısı .904 olarak tespit edilmiştir. Araştırmamızda ise ölçeğe ait Cronbach's Alpha katsayısı .836 olarak bulunmuştur.

Ergenler için Yeterlik Algısı Ölçeği:

Lise öğrencilerinin sosyal ve akademik olarak yeterlik algılarını ölçmek için Özer ve arkadaşları (2016) tarafından geliştirilen "Ergenler için Yeterlik Algısı Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, 30 maddeden oluşmakta ve ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Ölçeğin "sosyal yeterlik" ve "akademik yeterlik" olmak üzere 2 alt boyutu vardır. Ergenler için Yeterlik Algısı Ölçeği; beşli Likert tipi bir derecelendirme sistemine sahiptir. Araştırmada ölçeğin sosyal yeterlik algısı boyutuna yönelik olarak Cronbach's Alpha katsayısı .843 ve akademik yeterlik algısı boyutuna yönelik Cronbach's Alpha katsayısı .905 olarak tespit edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Creswell & Creswell (2021), çalışmaya başlamadan önce etik kuralların değerlendirilmesi, etik kurul izni alınması, diğer gerekli izinlerin tamamlanması, objektifliğe imkân tanıyacak sorunlu olmayan bir bölge seçilmesi ve yazarlık görüşmeleri yapılması gerektiğini tavsiye etmektedir. Bu sebeple araştırma öncesinde etik kurallar gözden geçirilmiş, Creswell (2020) tarafından bildirilen etik problemler dikkate alınmış, veri toplama işlemi için gerekli izinler alınmıştır. Veri toplama araçları, araştırmacılar tarafından Silivri ve Kadıköy'de öğrenim gören öğrencilere uygulanmıştır. Ölçeklerin uygulanmasında gönüllülük esası dikkate alınmış ve ölçeklerin samimiyetle yanıtlanması sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca ölçekten elde edilecek sonuçların sadece ilgili araştırma için kullanılacağı ve gizlilik ilkesi gereği sonuçların kimseyle paylaşılmayacağı açıklanmıştır. Ölçekler uygulanırken öğrencilerin doğru ve içtenlikle cevap verebilmeleri için zaman sınırlamasına gidilmemiştir.

Verilerin Analizi

Creswell & Creswell (2021), nicel bir araştırmanın analizlerinin istatistiksel testleri yansıtması gerektiğini ve analizlerin eksik raporlanmaması gerektiğini, katılımcıların gizliliğine saygı gösterilmesi zorunluluğunu ve hipotezleri doğrulayan ya da reddeden veriyi umursamamaktan kaçınılması gerektiğini belirtmektedir. Tüm bunlar göz önüne alındıktan sonra elde edilen veriler, SPSS programı yardımıyla çözümlenmiştir. Araştırmada öncelikle verilerin normal dağılımını analiz etmek için “Basıklık” ve “Çarpıklık” değerleri hesaplanmış ve ilgili değerler Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Ölçeklerin Basıklık (Skewness), Çarpıklık (Kurtosis) ve Güvenirlik Değerleri

<i>Boyut/Alt Boyut</i>	<i>Skewness</i>	<i>Kurtosis</i>	<i>Cronbach Alpha</i>
Sosyal Medya Bağımlılığı	.719	.181	.836
Sosyal Yeterlik Algısı	-.976	1.494	.843
Akademik Yeterlik Algısı	-.380	.237	.905

Tablo 2’de verilere ait “basıklık” ve “çarpıklık” değerleri gösterilmektedir. Verilerin basıklık ve çarpıklık değerleri sebebiyle normal dağılım gösterdiğine karar verilmiş (George & Mallery, 2010) ve analizler yapılırken parametrik testler uygulanmıştır. Araştırmada değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesinde “korelasyon” ve “regresyon” analizleri kullanılmıştır.

Bulgular

Lise öğrencilerinin kendi algılarına göre sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile sosyal ve akademik yeterlik algı düzeylerine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 3’te gösterilmektedir.

Tablo 3. Ölçeklerden Elde Edilen Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

<i>Boyut/Alt Boyut</i>	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>Sd</i>
Sosyal Medya Bağımlılığı	578	2.20	,83
Sosyal Yeterlik Algısı	578	3,76	,70
Akademik Yeterlik Algısı	578	3.41	,79

Tablo 3 incelendiğinde kendi değerlendirmelerine göre lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin düşük düzeyde olduğu ifade edilebilir. Yine öğrencilerin sosyal ve akademik yeterlik algıları “yüksek” düzeydedir.

Lise öğrencilerinin kendi algılarına göre sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile kendilerine yönelik akademik ve sosyal yeterlik algıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonuçları Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılık Düzeyleri ile Akademik ve Sosyal Yeterlik Algıları Arasındaki İlişki

<i>Değişkenler</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1-Sosyal Medya Bağımlılık Düzeyi	-		
2-Akademik Yeterlik Algısı	-.255**	-	
3-Sosyal Yeterlik Algısı	-.064	,420**	-

**p<,01

Korelasyon katsayılarının mutlak değer bazında “0.70-1.00” arasında olması “yüksek” bir ilişkinin, “0.70-0.30” arasında olması “orta” düzeyde bir ilişkinin ve “0.30-0.00” arasında olması ise “düşük” düzeyde bir ilişkinin varlığı anlamına gelir (Büyüköztürk, 2020). Tablo 3’ e göre öğrencilerin “sosyal medya bağımlılık düzeyleri” ile “akademik yeterlik algıları” arasında negatif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir. Buna göre öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeylerindeki artışa akademik yeterlik algılarındaki düşüşün eşlik ettiği söylenebilir. Öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile sosyal yeterlik algıları arasında ise negatif yönde ve düşük düzeyde bir ilişki olduğu görüldüğü bu ilişkinin anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir. Öğrencilerin sosyal yeterlik algıları ile akademik yeterlik algıları arasında ise orta düzeyde anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişkinin varlığı göze çarpmaktadır. Buna göre öğrencilerin akademik yeterlik algılarındaki artışa sosyal yeterlik algılarındaki artışın veya sosyal yeterlik algılarındaki artışa akademik yeterlik algılarındaki artışın eşlik ettiği ifade edilebilir.

Öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin öğrencilerin akademik yeterliklerini yordama düzeyine ilişkin yapılan regresyon analiz sonuçları Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Sosyal Medya Bağımlılık Düzeylerinin Akademik Yeterlik Algılarını Yordama Düzeyi.

<i>B.sız D.</i>	<i>B.lı D.</i>	<i>B</i>	<i>Std. Hata</i>	<i>(β)</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>R</i>	<i>R²</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Sabit		3,949	.091		43.602	.000				
Sosyal Medya Bağımlılık Düzeyi	Akademik Yeterlik Algısı	-,244	.039	-,255	-6.332	.000	.255	.065	40.097	.000

Tablo 5’ten elde edilen bulgular incelendiğinde kendi değerlendirmelerine göre öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin öğrencilerin akademik yeterlik algılarını anlamlı şekilde yordadığı görülmektedir. Buna göre öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri öğrencilerin akademik yeterlik algılarını negatif yönde yordamaktadır. Öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri öğrencilerin akademik yeterlik algıları üzerindeki toplam varyansın yaklaşık %7’sini açıklamaktadır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırma, akademik yeterlik algısı düşük olan öğrencilerde sosyal medya bağımlılığının arttığını göstermektedir. Bulgular bu iki değişken arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu ortaya koymaktadır. Düşük yeterlik algısına sahip öğrencilerin, sosyal medya bağımlılığının artmasıyla birlikte dikkat dağınıklığı, zaman yönetimi sorunları ve odaklanma zorlukları yaşama olasılıkları daha yüksek olabilir. Bu durum, akademik performanslarını olumsuz yönde etkileyebilir ve genel yaşam kalitelerini düşürebilir.

Araştırma sonuçları, sosyal medya bağımlılığının bireyin akademik ve sosyal yeterlik algısı üzerinde olumsuz bir etkisi olabileceğini göstermektedir (Boahene vd., 2019; Demir, 2023; Pa vd., 2022). Bir bireyin akademik yeterliğini değerlendirirken sosyal medya kullanımının göz önünde bulundurulmuş tek faktör olmaması gerektiğini kabul etmek önemlidir. Bununla birlikte, sosyal medyanın, özellikle yüksek bir akademik yeterlik algısına sahiplerse, bireylerin akademik başarılarını paylaşmaları için bir platform olabileceğini de belirtmek gerekir. Akademik yeterliği düşük olan bireyler, başkalarının başarılarını gördüklerinde daha fazla stres yaşayabilir ve bu başarıları sosyal medyada takip etme veya paylaşma ihtiyacı hissedebilirler (Kaygas vd., 2023). Bununla birlikte, sosyal medyanın akademik zorluklarla başa çıkmak ve bilgi paylaşmak için bir platform olabileceğini unutmamak da önemlidir. Yüksek akademik

yeterliğe sahip olanların bu platformlarda sosyal destek arama veya sağlama olasılığının daha yüksek olması beklenebilir. Düşük akademik yeterliğe sahip bireylerin sosyal medyada daha fazla zaman geçirebildiği ve bunun da akademik başarıları üzerinde olumsuz bir etkisi olabileceği de bilinmektedir (Güner vd., 2022).

Bireyin akademik görevleri başarıyla yerine getirebileceğine dair inancı olarak tanımlanan akademik yeterlik algısı, öğrencilerin akademik performans ve çıktılarında önemli bir rol oynamaktadır (Ribeiro & Fernandes, 2020; Taşdemir, 2019). Akademik yeterlik algısı yüksek olan öğrenciler, çeşitli akademik durumlarda iyi performans gösterme eğilimindedir (Tabassam & Grainger, 2002). Bu yeterlik algısı, öğrencilerin akademik görevlere katılımını etkiler, çünkü yüksek akademik yeterliğe sahip olanların çalışmalarına zaman ve çaba harcamaları daha olasıdır (Kaya & Bozdağ, 2016). Dahası, akademik yeterlik, öğrencilerin akademik hedeflere ulaşmada kendi yeteneklerine ilişkin algılarıyla ilişkilidir ve bu da akademik başarılarını etkileyecektir (Aldhafri vd., 2020). Olumlu akademik benlik algıları, daha yüksek düzeyde ders memnuniyeti ile ilişkilendirilmiştir (Hassan vd., 2021). Ayrıca, akademik yeterlik, algılanan kişilerarası ortam ile aktif öğrenme katılımı arasında bir ara değişken olarak kabul edilmektedir (Pan, 2022). Çalışmalar, akademik yeterliğin akranlardan alınan akademik destek (Altermatt, 2016), sınıf içi değerlendirme uygulamaları (Alkharusi vd., 2014) ve öz-düzenlemeli öğrenme yeterliği (Ma vd., 2022) gibi faktörlerden olumlu yönde etkilendiğini de göstermiştir. Ayrıca, akademik yeterliğin öğretim yeterlikleri ile akademik başarı arasındaki ilişkiye aracılık ettiği görülmektedir (Kim vd., 2017).

Hou vd., (2019) sosyal medya bağımlılığının ruh sağlığı ve öğrenme verimliliği üzerindeki etkisini araştırmış ve bağımlılığı azaltmaya yönelik müdahalelerin öğrencilerin refahını ve akademik performansını artırabileceğini belirtmiştir. Bu durum, yüksek düzeyde sosyal medya bağımlılığının öğrencilerin sosyal ve akademik yeterlik algısını olumsuz etkileyebileceğini göstermektedir. Ayrıca, aşırı sosyal medya kullanımı, özellikle sosyal medyaya erişimin akademik başarılarını olumsuz etkilediğini bildiren öğrenciler arasında, akademik performansın düşmesiyle ilişkilendirilmiştir (Alnjadat vd., 2019; Boahene vd., 2019). Dahası, çalışmalar sosyal medya bağımlılığının akademik ertelemeye yol açabileceğini ve öğrencilerin akademik sorumluluklarına etkili bir şekilde katılma becerilerini etkileyebileceğini göstermiştir (Caratiquit & Caratiquit, 2023). Ayrıca, sosyal medya bağımlılığı, öğrencilerin akademik yeterlik algılarını daha da etkileyebilecek olan düşük benlik saygısı ile ilişkilendirilmiştir (Suhud vd., 2023). Buna ek olarak, sosyal medya bağımlılığı düşük yeterlik algısı ve azalan akademik katılımı ilişkilendirilmiş, bu da çatışmalara ve akademik performans üzerinde olumsuz sonuçlara yol açmıştır (Matang vd., 2022).

Öğrencilerin akademik yeterlik algılarına ilişkin yapılan çalışmalarda, akademik öz-yeterlik algısının rekreatif faaliyetlere katılım ile olumlu yönde ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır (Ayhan vd., 2022). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığının iletişim becerilerini olumsuz etkilediği ve bilimsel, mesleki ve sosyal etkileşimlerini engellediği belirtilmektedir (Açıkgöz vd., 2019). Öğrencilerin sosyal ve akademik yeterlik algılarına ilişkin yapılan çalışmalarda, öğrencilerin sosyal yeterlik ve akademik yeterlik algıları arasında anlamlı farklılıklar olduğu saptanmıştır (Sayın & Takıl, 2017). Ayrıca, farklı gruplardaki öğrencilerin akademik öz yeterlik, duygusal öz yeterlik ve sosyal öz yeterlik düzeylerinin farklılık gösterdiği belirtilmektedir (Karaman & Artan, 2022).

Sonuç olarak, sosyal medya bağımlılığının öğrencilerin akademik yeterlik algılarını zayıflatarak akademik performansın düşmesine, erteleme artmasına ve öz saygının azalmasına yol açabileceğini göstermektedir. Sosyal medya bağımlılığını ele almak ve sağlıklı çevrimiçi davranışları teşvik etmek,

öğrencileri olumlu akademik öz yeterliği sürdürme ve akademik başarıya ulaşma konusunda desteklemek için çok önemlidir. Akademik yeterlik algısı, öğrencilerin akademik performansını, bağlılığını ve memnuniyetini etkileyen bir faktör olduğu düşünüldüğünde yüksek akademik öz yeterlik inancına sahip öğrencilerin akademik olarak başarılı olma, öğrenmeye aktif olarak katılma ve derslerinden memnun olma olasılıkları daha yüksektir.

Bu bulgular ışığında, eğitim kurumları ve aileler, öğrencilerin akademik yeterliklerini arttırmaya ve sosyal medya kullanımını kontrol etmeye yönelik önlemler almalıdır. Öğrencilere, kendilerine güvenmeleri ve akademik başarılarına olan inançlarını arttırmaları konusunda destek sağlanmalıdır. Ayrıca, sosyal medya kullanımını dengelemek için bilinçli medya tüketimi ve dijital detoks gibi stratejilerin öğretilmesi önemlidir. Akran desteği, etkili sınıf içi değerlendirme uygulamaları ve öz-düzenlemeli öğrenme stratejileri gibi çeşitli yollarla akademik öz-yeterliğin artırılması, akademik sonuçların ve öğrenci başarısının iyileştirilmesine katkıda bulunabilir. Gelecekteki araştırmalar, farklı yöntemlerin birleştirilmesiyle hem mikro hem de makro düzeyde daha kapsamlı bir katkı sağlayabilir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamıştır.

Destek Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğerk kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Etik Kurulunun 16.02.2024 tarih ve 2024/01 sayılı onayı ile yürütülmüştür.

Kaynakça

- Açıköz, A., Ezen, M., Emir, B., & Özkaraman, A. (2019). Effect of social media dependence of nursing students on communication skills. *Kocaeli Medical Journal*, 8(1), 130-140. <https://doi.org/10.5505/ktd.2019.04934>
- Aktan, E. (2018). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5 (4), 405-421. <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.379886>
- Aldhafri, S., Alrajhi, M., Alkharusi, H., Al-Harthy, I., Al-Barashdi, H., & Alhadabi, A. (2020). Parenting styles and academic self-efficacy beliefs of omani school and university students. *Education Sciences*, 10(9), 229. <https://doi.org/10.3390/educsci10090229>
- Alkharusi, H., Aldhafri, S., Alnabhani, H., & Alkalbani, M. (2014). Classroom assessment: Teacher practices, student perceptions, and academic self-efficacy beliefs. *Social Behavior and Personality an International Journal*, 42(5), 835-855. <https://doi.org/10.2224/sbp.2014.42.5.835>
- Alnjadat, R., Hmaid, M., Samha, T., Kilani, M., & Hasswan, A. (2019). Gender variations in social media usage and academic performance among the students of sharjah. *Taibah University Medical Science Journal*, 14(4), 390-394. <https://doi.org/10.1016/j.jtumed.2019.05.002>
- Altermatt, E. (2016). Academic support from peers as a predictor of academic self-efficacy among college students. *Journal of College Student Retention Research Theory & Practice*, 21(1), 21-37. <https://doi.org/10.1177/1521025116686588>
- Aydın, İ., E. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımları üzerine bir araştırma: Anadolu üniversitesi örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35, 373-386.
- Ayhan, R., Akay, B., Öçalan, M., & Orhan, R. (2022). Üniversite öğrencilerinin rekreasyon fayda düzeyleri ile akademik öz-yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 258-276. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.1146884>
- Bakioğlu, F. (2019). Üniversite öğrencilerinde sosyal yeterliğin algılanan sosyal destek açısından incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11 (18), 1860-1875. <https://doi.org/10.26466/opus.544883>
- Bilgin, M. (2018). Ergenlerde sosyal medya bağımlılığı ve psikolojik bozukluklar arasındaki ilişki. *The Journal of Internatioal Scientific Researches*, 3(3), 237-247. <https://doi.org/10.23834/isrjournal.452045>
- Boahene, K., Fang, J., & Sampong, F. (2019). Social media usage and tertiary students' academic performance: examining the influences of academic self-efficacy and innovation characteristics. *Sustainability*, 11(8), 2431. <https://doi.org/10.3390/su11082431>
- Bolat, D. & Korkmaz, Ö. (2021). Ortaokullarda ergenlik çağındaki öğrencilerin siber zorbalık davranışları, sosyal medya bağımlılıkları ve sosyal medya bozuklukları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1, 253-268.
- Büyüköztürk, Ş. (2020). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem.
- Caratiquit, K. & Caratiquit, L. (2023). Influence of social media addiction on academic achievement in distance learning: intervening role of academic procrastination. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 24(1), 1-19. <https://doi.org/10.17718/tojde.1060563>
- Creswell, J. W. (2020). *Eğitim araştırmaları* (H. Ekşi, Çev. Ed.). İstanbul: Edam.
- Creswell, J. W. & Creswell, J. D. (2021). *Araştırma tasarımı*. Ankara: Nobel.
- Demir, İ. (2020). *SPSS ile istatistik rehberi*. İstanbul: Efe Akademi.
- Demir, Y. (2023). Dijital oyun bağımlılığı ve öz yeterliğin ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi akademik başarısına etkisi: Bir yapısal eşitlik modeli. *E-International Journal of Educational Research*, 14(6), 72-91. <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1318399>

- Demirel, Y. (2023). Üretkenlik Karşıtı Çalışma Davranışları Bağlamında Sosyal Medya Bağımlılığı. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(2), 473-489.
- Ergen, R., M. & Akacan, B. (2021). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 52, 582-599. <https://doi.org/10.53444/deubefd.956418>
- George, D. & Mallery, M. (2010). *Spss for windows step by step: A simple guide and reference*, 17.0 Update, 10th Edition, Pearson, Boston.
- Güleryüz, S., Esentaş, M., Yıldız, K. & Güzel, P. (2020). Sosyal izolasyon sürecindeki bireylerin serbest zaman değerlendirme biçimleri: Sosyal medya kullanım amaçları ile sosyal medya bağımlılığı ilişkisinin incelenmesi. *FOCUSS Spor Yönetimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 31-45.
- Güner, T., Demir, İ., & Erdem, S. (2022). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı ile akademik öz yeterlik ve yalnızlık arasındaki ilişki ve etkileyen faktörler. *Journal of Higher Education and Science*, 12(3), 508-518. <https://doi.org/10.5961/higheredusci.1139247>
- Han, H. S. & Kemple, M. K. (2006). Components of social competence and strategies of support: Considering what to teach and how. *Early Childhood Education Journal*, 34 (3), 241-245. <https://doi.org/10.1007/s10643-006-0139-2>
- Hassan, S., Algahtani, F., Zriq, R., Aldhadi, B., Atta, A., Obeidat, R., & Kadri, A. (2021). Academic self-perception and course satisfaction among university students taking virtual classes during the covid-19 pandemic in the kingdom of Saudi-Arabia (KSA). *Education Sciences*, 11(3), 134. <https://doi.org/10.3390/educsci11030134>
- Hou, Y., Xiong, D., Jiang, T., Song, L., & Wang, Q. (2019). Social media addiction: its impact, mediation, and intervention. *Cyberpsychology Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 13(1). <https://doi.org/10.5817/cp2019-1-4>
- İliş, A & Gülbahçe, A. (2019). Sosyal medya bağımlılığı ile iletişim becerileri arasındaki yordayıcı ilişkisinin incelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, 78, 45-60.
- Karaman, H. & Artan, A. (2022). Investigation of self-esteem and self-efficacy levels of vocational high school students during the internship application: the example of tourism vocational high school. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 6(1), 113-129. <https://doi.org/10.32960/uead.1032504>
- Kaya, D. & Bozdağ, H. (2016). Akademik başarının yordayıcıları olarak matematik öz-yeterlik kaynakları ve fen öz-yeterlik algısı. *European Journal of Contemporary Education*, 18(4). <https://doi.org/10.13187/ejced.2016.18.438>
- Kaygas, Y., Şam, M., Doğan, Y., Ağaoğlu, C., Sonkur, A., & Durmuş, E. (2023). Ergenlerde sosyal medya bağımlılığının yordayıcıları olarak sosyal kaygı ve öz yeterlik. *Bağımlılık Dergisi*, 24(4), 461-474. <https://doi.org/10.51982/bagimli.1230295>
- Kim, N., Byeon, S., & Son, Y. (2017). The mediating effect of academic self-efficacy in the relationship between middle school students' perceptions of teaching competencies and math achievement. *Asian Journal of Education*, 18(2), 365-387. <https://doi.org/10.15753/aje.2017.06.18.2.365>
- Koçak, M. & Traş, Z. (2021). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı ile sosyal ortamlarda gelişmeleri kaçırma korkusu ve yaşamın anlamı arasındaki yordayıcı ilişkiler. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(3), 1618-1631. <https://doi.org/10.33206/mjss.893201>
- Kuss, D. J. & Griffiths, M. (2011). Online social networking and addiction—a review of the psychological literature. *International Journal of Environmental Research and Public Health*(8), 3528-3552. [doi:10.3390/ijerph8093528](https://doi.org/10.3390/ijerph8093528)
- Ma, Y., Yang, X., Hong, L., & Tang, R. (2022). The influence of stress perception on academic procrastination in postgraduate students: the role of self-efficacy for self-regulated learning and self-control. *International Journal of Digital Multimedia Broadcasting*, 2022, 1-11. <https://doi.org/10.1155/2022/6722805>

- Matang, M., Maftuh, B., Malihah, E., & Hudi, I. (2022). *Student indicator of social media addiction that lead to conflict*. In Annual Civic Education Conference (ACEC 2021)(pp. 230-236). Atlantis Press. <https://doi.org/10.2991/assehr.k.220108.042>
- Özer, A., Gençtanırım Kurt, D., Kızıldağ, S., Demirtaş Zorbaz, S., Arıcı Şahin, F., Acar, T., Ergene, T. (2016). Ergenler için yeterlik algısı ölçeğinin (YAÖ) geliştirilmesi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 7(1), 237-250. <https://doi.org/10.21031/epod.17205>
- Özgenel, M., Canpolat, Ö. & Ekşi, H. (2019). Ergenler için sosyal medya bağımlılığı ölçeği (ESMBÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 6(3), 629-662. <https://doi.org/10.15805/addicta.2019.6.3.0086>
- Pa, W., Mahmud, M., & Zainal, M. (2021). Implications of social media addiction on academic performance among generation z student-athletes during covid-19 lockdown. *International Journal of Learning Teaching and Educational Research*, 20(8), 194-209. <https://doi.org/10.26803/ijlter.20.8.12>
- Pan, X. (2022). Exploring the multidimensional relationships between educational situation perception, teacher support, online learning engagement, and academic self-efficacy in technology-based language learning. *Frontiers in Psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1000069>
- Ribeiro, M., & Fernandes, A. (2020). *Academic self-efficacy in Portuguese public higher education students*. In INTED2020 Proceedings (pp. 7995-8002). IATED.
- Savcı, M. & Aysan, F. (2017). Teknolojik bağımlılıklar ve sosyal bağıllık: İnternet bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, dijital oyun bağımlılığı ve akıllı telefon bağımlılığının sosyal bağıllığı yordayıcı etkisi. *Dusunen Adam the Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 30(3), 202-216. <https://doi.org/10.5350/DAJPN2017300304>
- Sayın, A., & Takıl, N. B. (2017). Türkçe öğretmen adaylarının sosyal ve akademik yeterlik algılarının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (2), 868-883. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.30227-326603>
- Suhud, U., Allan, M., Prihandono, D., & Monoarfa, T. (2023). We are cyborgs: the role of narcissism and self-esteem to become social media and tourism addicts. *International Journal of Data and Network Science*, 7(1), 73-82. <https://doi.org/10.5267/j.ijdns.2022.12.004>
- Tabassam, W. & Grainger, J. (2002). Self-concept, attributional style and self-efficacy beliefs of students with learning disabilities with and without attention deficit hyperactivity disorder. *Learning Disability Quarterly*, 25(2), 141-151. <https://doi.org/10.2307/1511280>
- Taşdemir, C. (2019). İlköğretim matematik öğretmeni adaylarının akademik öz-yeterlik algılarının incelenmesi. *Yükseköğretim Çalışmaları*, 9(2), 72. <https://doi.org/10.5539/hes.v9n2p72>
- Tutgun Ünal, A. (2015). *Sosyal medya bağımlılığı: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul
- Tutgun Ünal, A. (2020). *Sosyal Medya*. İstanbul: Der Kitabevi.
- Yıldırım, M. (2021). *Örnekleme ve örnekleme yöntemleri*. S. Şen & İ. Yıldırım (Ed.), Eğitimde araştırma yöntemleri içinde (s. 61-93). Ankara: Nobel.
- Yılmazsoy, B. & Kahraman, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasındaki ilişkinin incelenmesi: Facebook örneği. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 6(1), 9-20.
- Zivnuska, S., Carlson, J. R., Carlson, D. S., Harris, R. B. & Harris, K. J. (2019). Social media addiction and social media reactions: The implications for job performance. *The Journal of Social Psychology*, 159(6), 746-760.